PRESSEMATERIALE:

made in copenhagen præsenterer
i co-production med Pink

Mr. NOBODY AGAINST PUTIN

En dokumentarfilm af David Borenstein og Pavel Talankin

Fotocredit: František Svatoš

NOMINERET I KATEGORIEN BEDSTE DOKUMENTAR OSCAR 2026

Danmarks officielle Oscar kandidat. Verdenspremiere på Sundance Film festival den 25. janauar 2025. World Cinema Documentary Competition. Filmen har været på festivaler over hele verden og vundet et utal af prisen.

Filmen havde sin danske premiere på CPH:DOX 2025.
DR premiere i oktober 2025. (TBC)

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=2TT1JCWZ1Hw

Aftaler om interview med instruktører eller medvirkende – skal gå igennem publicist Line Bilenberg, Bilenberg PR, +45 20710494, line.bilenberg@gmail.com

Pressebilleder: madeincopenhagen.dk/presse - ligger lige til at downloade

INDHOLD

Side 2: Synopsis + kort pitch
Side 2: Instruktørens tanker og motivation af David Borenstein
Side 4: Instruktørens tanker og motivation af Pavel Talankin
Side 5: Om sikkerheden rundt om filmproduktionen
Side 6: Fakta
Side 9: Korte biografier
Side 9: Om made in copenhagen
Side 9: Filmen er støttet af

SYNOPSIS

Pavel (kaldet Pasha) er en helt almindelig lærer i en lille russisk by. Han er kendt som skolens sjove, kreative og utraditionelle voksen, som eleverne elsker. Men skolens hverdag ændrer sig drastiskt, da Putin indfører propaganda og krigsundervisningen på skoleskemaet i kølvandet på sin fuldskala-invasion af Ukraine.
I stedet for at lære eleverne at tænke selvstændige, bliver Pasha nu tvunget til at filme og dokumentere børn, der reciterer meningsløse tekster og lærere, der læser uforståelige paroler op for deres klasser. I protest - og i al hemmelighed - begynder Pavel at smugle videoerne ud af Rusland. Samtidig begynder han at filme, hvordan propagandaen og krigen påvirker det samfund, han bor i. Pashas optagelser afslører det russiske samfunds forvandling, Putins jerngreb på befolkningen og de hjerteskærende øjeblikke, hvor tidligere elever sendes til fronten.

Gennem Pashas personlige fortælling får publikum et sjældent intimt og nutidigt indblik i Putins Rusland. Filmen er en påmindelse om, at mod kan tage mange former, når alt synes tabt.

KORT PITCH

Da Rusland indleder en fuldskala-invasion af Ukraine, forvandles folkeskoler i hele landet til rekrutteringscentre for krigen. En modig lærer står over for det etiske dilemma at skulle arbejde i et system, der er defineret af propaganda og vold. I al hemmelighed begynder han at filme, hvad der virkelig sker på den skole, hvor han underviser.

INSTRUKTØRENS TANKER OG MOTIVATION

Af David Borenstein

"I marts 2022 indgik jeg i det mest unikke kreative partnerskab, jeg nogensinde har oplevet. En russisk kollega introducerede mig til Pavel Talankin, en lærer fra den lille by Karabash i

Rusland. Han var ikke en person, man typisk ville forvente ville kaste sig over at lave en dokumentarfilm. Men han var modig og passioneret og havde utallige ting at sige om Ruslands nuværende situation - især Putins militarisering af skolesystemet.

Få uger efter Ruslands fuldskala-invasion af Ukraine etablerede Pavel og jeg en krypteret kommunikationslinje og en sikker måde at overføre videofiler på. Vores kreative roller udviklede sig naturligt: Pavel filmede det, der gav genlyd hos ham, og delte temaer og ideer, der lå ham på sinde, mens jeg redigerede materialet til en historie, der var formet af hans vision og erfaring.

Samarbejdet var spændende. I mere end to år talte Pavel og jeg ugentligt sammen over krypterede telefonopkald. Gennem disse samtaler opbyggede vi et dybt venskab og navigerede gennem utallige tilbageslag, usikkerheder og øjeblikke, hvor det føltes, som om alt var tabt.

Vi satte os for at skabe en film, der indfangede virkeligheden for almindelige russere i et skelsættende kapitel af Ruslands historie. Vi ville vise, hvordan krigen traumatiserer lokalsamfund, men vi ville også vise den hverdag, som Pavel indtil krigen kom, dyrkede på sin skole. Ved at skildre dette liv i Karabash kunne vi formidle den sande ødelæggelse af Ruslands altomfattende militarisering.

Selv om Pavel havde meget at sige om Rusland, blev jeg mest betaget af ham som person. Han er et af de modigste mennesker, jeg nogensinde har mødt, men også hensynsløs, såret og noget af en gåde. Hvad fik ham til at tage så store risici under optagelserne? Hvorfor omfavnede han så fuldt ud at danse på kanten af afgrunden? Og hvorfor var han villig til at lægge sit liv bag sig for at lave denne film med mig?

Efterhånden som jeg lærte ham bedre at kende, overbeviste jeg Pavel om, at filmen skulle handle om hans historie og perspektiv. Jeg ville skabe en fortælling, der afspejlede de psykologiske omkostninger ved at være en outsider i et så undertrykkende regime. Jeg ville også gerne belyse Pavels personlige forvandling. Da vi mødtes første gang, var han hjemsøgt af følelsen af magtesløshed. Ved hjælp af kameraet ændrede dette sig på en måde, som kunne fungere som udviklingshistorien i en film.
Vi var begge enige om, at tragedier har godt af et strejf af humor, og at en tilbageholdende, »cool« tone ikke var vores stil. I musikken og filmsproget valgte vi en oprigtig og upåvirket tilgang, der afspejler den dybt følelsesladede rejse, som Pavel selv har oplevet.

Vi har forsøgt at lave en tidløs fortælling om, hvad det vil sige at være en outsider under de mest kvælende omstændigheder. Hvordan reagerer vi, når murene lukker sig om os fra alle sider? Når alt, hvad du har arbejdet for, er på kanten af udslettelse? Pavels historie giver et tidløst svar på dette spørgsmål - og det har været et stort privilegium for mig at få lov til at vise det på lærredet."

INSTRUKTØRENS TANKER

Af Pavel Talankin

"I min barndom fortalte min bedstemor mig en legende om en stor sten, der spærrede vejen. Den var så stor, at de rejsende ikke havde andet valg end at gå uden om den. Alle hadede den - den bragte kun besvær. Men en dag kom en dygtig mand forbi og kastede stenen højt op i himlen. Og sådan opstod månen.

Jeg er ikke den slags mester. Jeg kan ikke fjerne stenene på vores vej, men jeg kan pege på dem. Denne film handler om en sådan sten - en uhyrlig sten - som blodet flyder fra, og hvis stank forgifter alt omkring den. Den handler om propaganda, der spreder sig i skoler, byer og hele landet. Den handler om, hvordan folk får udleveret stykker af denne sten, uanset om de vil have dem eller ej, og sender dem videre, indtil alle kollapser under vægten, lydige og følelsesløse, og accepterer absurditet som sandhed.

Filmen handler om Rusland. Om hvordan landets historie har viklet sig så dybt ind i befolkningens liv, at det føles, som om de allerede har levet utallige liv, og at dette liv bare er noget, man skal udholde - lidt mere tid til at gøre ting, man hader. Den handler også om kærlighed - kærlighed til din by, dit folk, dit land. Men den handler især om død: Døden af rettigheder, frihed, love, uddannelsessystemet og endda håb. Selve menneskehedens død.

For mig er denne film en måde at vise verden, hvad der sker omkring mig. At pege på problemet. Måske vil den en dag hjælpe det russiske folk med at se tilbage, se deres fejl i øjnene og forhindre, at det sker igen. Men stenen bliver ved med at synke dybere og sætte sig fast i almindelige menneskers sind og hjerter.

Jeg ved ikke præcis, hvorfor jeg besluttede at lave denne film. En aften, efter at have filmet endnu en propagandalektion for Undervisningsministeriet, spurgte jeg mig selv: »Har jeg moralsk ret til at slette disse optagelser?« Og jeg besluttede mig for nej. Dette diktatur, med alle dets løgne og absurditeter, vil ikke vare evigt. En dag vil folk have brug for at vide, hvordan det hele skete. Måske bliver vi nødt til at arbejde os igennem fejlene, måske vil disse optagelser hjælpe folk med at skabe en ny film om »almindelig fascisme«.

Tilfældigvis fandt David, en udenlandsk instruktør, dette emne overbevisende - sammenfletningen af krig og propaganda, hvordan døden bliver en del af livet. Da han ikke var russer, kunne vi vise verden, hvad der sker lige nu: hvordan propaganda knuser skolebørn, hvordan den giver næring til krig.

Det var farligt at arbejde på projektet. En forkert bevægelse - et telefonopkald, en antydning af mistanke - og jeg kunne risikere 15-20 års fængsel. For at være på den sikre side satte jeg farten ned, holdt mund og undgik åbenlys kritik. Forestil dig dette: En fyr i Rusland, som arbejder på et stort projekt med udlændinge, bliver taget for at sige »Putin er et pikhoved«.

På et personalemøde spurgte lærerne: »Hvornår skal vi egentlig undervise? Alt, hvad vi gør, er at marchere og synge.« Svaret var enkelt: »Det er den tid, vi lever i. Marcher, syng, film det, læg det ud - hvis vi ikke gør det, er vi alle i problemer.« Alle var udmattede, men ordrerne blev ved med at komme: "Film det og lægge det ud. Så jeg filmede det, og jeg lagde det ud."

OM SIKKERHEDEN:

En af de største udfordringer under hele projektet har været at sørge for sikkerheden for alle involverede. Vi har rådført os med lang række eksperter, herunder internationale korrespondenter, sikkerhedsagenturer og russere i exil for at få deres perspektiver af de potentielle risici for dem, der var involveret i filmen. Det blev klart, at selvom der altid er en risici som borger i Rusland, så var der en acceptabel sikker måde at lave denne film på.

Den primære politiske fare for enkeltpersoner i Rusland i dag er at kritisere militæret og krigen i Ukraine. I vores film er Pavel den eneste person, der overskrider denne røde linje. Alle andre medvirkende foran kameraet er praktisk og juridisk set lovlydige borgere i den russiske stats øjne.

Vi undersøgte også muligheden for repressalier i Rusland mod uskyldige tilskuere eller familiemedlemmer til dissidenter som Pavel. Der er ikke præcedens for, at den russiske stat udsætter tilfældige medvirkende eller familiemedlemmer til selv højt profilerede dissidenter (som fx Navalnijs mor) for repressalier. Desuden fremstår Pavels mor i filmen som stor tilhænger af regimet.

I forhold til holdet bag kameraet, så har alle andre end Pavel ønsket at være anonym. Pavel er i dag i sikkerhed i Europa.

FAKTA

Det Russiske Uddannelsessystem

I Den Russiske Føderation er følgende niveauer af almen uddannelse etableret: 1) Førskoleundervisning; 2) Primær almen uddannelse (1.-4. klasse); Grundlæggende almen uddannelse (5.-9. klasse); Sekundær almen uddannelse (10.-11. klasse).

- ➔ Elever kan have afsluttet eller uafsluttet almen uddannelse. Uafsluttet almen uddannelse slutter i 9. klasse, mens fuld almen uddannelse afsluttes i 11. klasse. Ifølge artikel 43 i Den Russiske Føderations forfatning er grundlæggende almen uddannelse obligatorisk for alle.
- ➔ I henhold til moderne regler optages elever i første klasse, hvis de er seks og et halvt år gamle inden 1. september i optagelsesåret. Det betyder, at børn, der fylder 6 år inden 1. marts samme år, er berettigede til optagelse. Ved skolestart er eleverne typisk mellem 6 og 8 år gamle.
- ➔ Sammensætningen af en klasse forbliver normalt den samme gennem skoleåret og ofte gennem hele skoletiden. Dog kan der forekomme frafald og tilgange på grund af

familieflytninger, skoleskift og andre årsager. Antallet af elever i en klasse varierer fra få til 30-40 personer. Ifølge russiske regler bestemmes den maksimale klassestørrelse af pladsen per elev (> 2,5 m² per elev i traditionelle klasseopstillinger).

- ➔ I efteråret 2022 blev de første "Conversations about Important things" introduceret. Den russiske regering hævder, at disse diskussioner fremmer "national enhed, patriotisme og traditionelle værdier". Mange lærere og forældre har dog modsat sig initiativet, som de ser som et forsøg fra regeringen på at indføre politisk propaganda og militarisme i uddannelsessystemet. Lærere og elever, der ikke deltager i disse lektioner, har sammen med deres forældre oplevet repressalier i en tid, hvor protester mod fuldskala-invasionen bliver hårdt undertrykt.
- ➔ Et eksempel herpå er en episode, hvor en soldat fra det private militærfirma Wagner deltog i en lektion for tredjeklasseselever i Krasnodar-regionen. Soldaten blev på skolens hjemmeside omtalt som en "æresgæst".
- ➔ Siden krigen i Ukraine begyndte, er nævnelser af Ukraine og Kyiv blevet fjernet fra russiske skolebøger. Dette er sket efter ordre fra forlaget Prosveshcheniye, som er førende inden for uddannelsesmaterialer i Rusland.
- ➔ Næsten 200.000 lærere har forladt deres stillinger i russiske skoler i 2023, hvilket er det højeste antal på syv år.
- ➔ Ungdomsbevægelsen "De Første" er en ungdomsbevægelse i Rusland, der blev etableret den 18. december 2022 på initiativ af præsident Vladimir Putin. Bevægelsens erklærede mål er at organisere fritidsaktiviteter for unge og forme et verdenssyn "baseret på traditionelle russiske åndelige og moralske værdier". Bevægelsen er inspireret af Sovjetunionens unge pionerbevægelse og er rettet mod børn fra seksårsalderen, indtil de afslutter skolen.
- ➔ Det russiske forsvarsministerium støtter introduktionen af grundlæggende militær træning i skoler.
- ➔ En russisk lærer blev arresteret for at "retfærdiggøre terrorisme" på grund af et opslag på sociale medier om eksplosionen på Krim-broen.
- ➔ En skoleelev, der skrev en anti-Putin-flyer, er blevet Ruslands yngste politiske fange.
- ➔ Fra det nye skoleår vil russiske skoler tilbyde et kursus i "familieundervisning" til teenageelever.
- ➔ Den russiske droneteknologivirksomhed Geoscan har indgået et samarbejde med det uddannelsesforlag Prosveshcheniye om at udgive den første lærebog om ubemandede luftfartøjer (droner) til skoleelever. Lærebogen, der er rettet mod 8.- og 9.-klasses elever (14–15 år), vil blive brugt som en del af teknologilektioner, som er blevet introduceret fra dette akademiske år.
- ➔ Skoler og børnehaver i hele Rusland har afholdt "patriotiske flash mobs" for at fejre Vladimir Putins 72-års fødselsdag.
- ➔ Mindst 100 russiske børnehaver har på én uge indført propaganda-lektioner.
- ➔ En lærer, der blev dømt til fængsel for et opslag om Vladimir Putin og eksplosionen på Krim-broen, fremsatte en afsluttende erklæring inden sin dom.
- ➔ Russiske skolebørn er blevet truet med udvisning for at nægte at deltage i lektioner om "Vigtige Emner".

- ➔ Det nye emne "familieundervisning" i den russiske skoleplan sigter mod at indpode værdier som seksuel afholdenhed før ægteskabet og en patriotisk forpligtelse til at få så mange børn som muligt efter ægteskabet.

Militærtjeneste

- ➔ Alle mænd i Rusland er forpligtet til at gennemføre ét års militærtjeneste eller tilsvarende træning under deres videregående uddannelse. Dette krav gælder fra 18-års-alderen og op til 30-års-alderen.
- ➔ I juli 2023 stemte Ruslands underhus for at hæve den maksimale værnepligtsalder fra 27 til 30 år. Den nye lovgivning trådte i kraft 1. januar 2024.
- ➔ Der findes flere måder, hvorpå man kan ende på frontlinjen i Rusland:
    - ◆ **Kontraktbaseret militærtjeneste**:
      Siden foråret 2023 har Ruslands væbnede styrker gennemført en stor kampagne for at fremme kontraktbaseret tjeneste. Eksperter beskriver kampagnen som et forsøg på at løse militærets voksende mangel på arbejdskraft i Ukraine og samtidig undgå offentlig modstand mod en ny mobilisering. I oktober sagde tidligere præsident Dmitrij Medvedev, at 305.000 mænd havde underskrevet militærkontrakter, og 80.000 havde meldt sig som frivillige soldater. En ny lov i Rusland tillader også, at straffesager, mistænkte og dømte kan underskrive en militærkontrakt for at undgå fængselstid.
    - **Delvis mobilisering**: På trods af gentagne forsikringer fra Forsvarsministeriet og flere Kreml-embedsmænd om, at "den særlige militæroperation" i Ukraine ikke ville kræve en værnepligt, annoncerede Vladimir Putin den 21. september 2022 en "delvis mobilisering" af cirka 300.000 reservister. Dette førte til, at tusindvis af værnepligtspligtige mænd flygtede fra landet for at undgå at blive indkaldt.
    - **Private militærfirmaer**: Et eksempel herpå er Wagner-gruppen, grundlagt i 2014 af Jevgenij Prigozjin. Selvom lejesoldater teknisk set er ulovlige i Rusland, blev Wagner-gruppen registreret som et "privat militærfirma" i 2022. Wagner-soldater spillede en central rolle i slaget om Bakhmut i det østlige Ukraine, som de erobrede i maj 2023. I juni 2023 gjorde cirka 5.000 Wagner-soldater oprør, besatte den sydlige russiske by Rostov ved Don og marcherede mod Moskva med det erklærede mål at fjerne forsvarschef Valerij Gerasimov og forsvarsminister Sergej Shoigu.
    - **Værnepligt:** På trods af Putins forsikring har der været et stigende antal medierapporter om værnepligtige, der er blevet sendt i kamp i Ruslands sydvestlige Kursk-region for at tackle den ukrainske hærs igangværende indtrængen der, og nogle af dem er blevet taget til fange og holdes som krigsfanger af Ukraine. En af de største hændelser, der involverede værnepligtige under fuldskala-invasionen af Ukraine, var sænkningen af missilkrydseren Moskva i april 2022. Ifølge uafhængige russiske medier gjorde op mod 500 personer tjeneste på flagskibet, og to tredjedele af dem kan have været værnepligtige. Mindst 129 russiske værnepligtige er savnet, taget til fange eller dræbt i Kursk-regionen. Værnepligtige bliver i stigende grad tvunget til at underskrive kontrakter med det russiske militær. For nylig

har der været et tilfælde med en russisk værnepligtig, der blev dræbt i Ukraine, og som angiveligt havde fået en kontrakt underskrevet af en kommanderende officer.

- ➔ Hvis en person ikke møder op på det militære registrerings- og indkaldelseskontor efter at have modtaget en indkaldelse til værnepligt, kan det resultere i administrative forseelser eller strafferetligt ansvar: Strafferetligt ansvar, Artikel 328 i den russiske straffelov, omhandler bevidst unddragelse, såsom at undgå medicinske undersøgelser eller forfalske fritagelser. Straffene inkluderer bøder, tvangsarbejde eller fængsel i op til to år, afhængigt af forseelsens alvor. Hvis myndighederne ikke kender opholdsstedet for en værnepligtig, som har en åben straffesag, bliver personen efterlyst. Informationen vil blive delt med relevante retshåndhævende myndigheder:
- ➔ Indtil for nylig har det været relativt let at undgå værnepligt i Rusland. Alt, hvad der skulle til, var at undgå at modtage den fysiske indkaldelse. Nye love, der blev introduceret i juli 2024, har lukket denne mulighed. Nu vil en indkaldelse blive betragtet som leveret én uge efter, at den er lagt online på en regeringshjemmeside. Fra november 2024 bliver indkaldelser kun udstedt digitalt og anses som leverede, selv hvis modtageren ikke har adgang til internettet eller ikke har set meddelelsen. Personer, der har fået en digital indkaldelse, vil få forbud mod at krydse den russiske grænse.
- ➔ Antal dræbte soldater: Rusland har lidt 75.000 militære dødsfald i krigen i Ukraine ved udgangen af 2023.
- ➔ Protester fra pårørende: Hustruer og mødre til mobiliserede russiske soldater har protesteret foran Forsvarsministeriet.

KORTE BIOGRAFIER

David Borenstein, instruktør
David Borenstein er filmskaber med base i København. Hans prisbelønnede film omfatter Can't Feel Nothing (CPH: DOX 2024), Love Factory (NYTimes 2021) og Dream Empire (IDFA 2016). Ud over sine film har David produceret og instrueret tv for utallige internationale tv-stationer, hvilket har indbragt ham tv-versionen af Pulitzerprisen.

Filmografi:
Can't Feel Nothing (CPH:DOX 2024)
Love Factory (NYTimes OpDoc 2022)
Race for the Vaccine (CNN Films 2021)
Decoding Covid-19 (PBS 2020)
Dream Empire (IDFA 2016)
Rent-A-Foreigner in China (NYTimes OpDoc 2015)

Pavel Talankin, instruktør

Indtil for nylig var Pavel Talankin lærer og organisator på Karabash Primary School #1 i Karabash, Rusland. Som en del af sit job fungerede han som skolens videograf og underviste børn i at optage og redigere video. Mr. Nobody Against Putin er hans første film. Han bor nu i Europa.

Helle Faber, producer

Producer Helle Faber står bag en række internationalt anerkendte og prisvindende dokumentarfilm, bl.a. Theatre of Violence (2023), The Chocolate War (2022), Lost Warrior (2017), The Stranger (2017), Motley's Law (2015), Warriors from the North (2014), Putin's Kiss (2011) og Enemies of Happiness (2011). Helles arbejde er blevet belønnet på Sundance FF, Idfa, Hot Docs, CPH:DOX, Cinema For Peace, DOCNYC og mange andre steder.

OM made in copenhagen

Produktionsselskabet made in copenhagen arbejder med et stærkt mix af erfarne instruktører og nye talenter. Produktionsselskabet har vundet en lang række priser i Danmark og Internationalt, heriblandt flere Bodil og Robertpriser – samt hovedpriserne på IDFA, Sundance FF, Hotdocs, Chicago IFF FF, DOC NYC og mange andre. made in copenhagen blev grundlagt i 2010 af producer Helle Faber.

FILMEN ER STØTTET AF

Det Danske Filminstitut ved konsulent Heidi Kim Andersen og af DR ved redaktør Anders Bruus. Samt af FilmFyn ved Klaus Hansen.

Nordisk Film & TV Fond
ved Senior Advisor Documentary Karolina Lidin

Fritt Ord

CZECH FILM FUND

Hermod Lannungs Fond

Produceret i samarbejde med

BBC Storyville
ved redaktør Lucie Kon

DR
ved redaktør Anders Bruus

Co-produceret med ZDF

i samarbejde med ARTE
Redaktør Susanne Mertens

Med støtte fra

NRK
ved redaktør Fredrik Færden

SVT
ved redaktør Charlotte Gry Daae Madsen

RTS Radio Télévision Suisse
Steven Artels & Bettina Hofmann

VPRO
ved redaktør Nathalie Windhorst

Finansieret i samarbejde med

DR SALES
Kim Christiansen

World sales DR SALES